

Förkortningslista

ATCR	Annual Tripartite Consultation on Resettlement
EAC	European Asylum Curriculum
EASO	European Asylum Support Office
ENARO	European Network of Asylum Reception Organisations
EU	Europeiska unionen
EXCOM	UNHCR:s Exekutivkommitté
GAM	Global Approach to Migration
GDISC	General Directors' Immigration Services Conference
GFMD	Global Forum on Migration and Development
ICMPD	International Centre for Migration Policy Development
IGC	Intergovernmental Consultations on Asylum, Refugee and Migration Issues
IOM	International Organisation for Migration
ISG	Internationella strategigruppen
NSHF	Nordiska Samarbetsgruppen på Hög Nivå för Flyktingfrågor
NU	Nordiska Utlänningsutskottet
PGU	Politik för global utveckling
SOLID	Solidaritet och hantering av flyktingströmmar
UNHCR	United Nations High Commissioner for Refugees
VIS	Visa Information System
VO	Verksamhetsområde
VO Mo	Verksamhetsområde för mottagning
VO AP	Verksamhetsområde för asylprövning
VO EIS	Verksamhetsområde för europeiskt och internationellt samarbete
VOS PoS	Verksamhetsområde med stabsfunktion för planering och styrning
VOS RS	Verksamhetsområde med stabsfunktion för rättslig styrning

Utförligare information om vad dessa organisationer arbetar med finns bl.a. i Migrationsverkets internationella handbok och på verksnätet.

Sammanfattning – strategiska prioriteringar inom det internationella samarbetet

EU-arbetet - praktiskt samarbete i fokus

Arbetet med det framtida gemensamma europeiska asylsystemet kommer fortsatt att vara i centrum under flera år framöver. Under hand har fokus skiftat från att huvudsakligen vara på harmonisering av lagstiftning till att även omfatta praktiskt samarbete, något som hela tiden ökar i betydelse. Det europeiska stödkontoret för asylfrågor, EASO¹, har inrättats och kommer att vara ett centralt forum för Migrationsverket. Likaså generaldirektörernas forum GDISC² har fått en alltmer framskjuten roll i det praktiska samarbetet. Migrationsverket innehar ordförandeskapet i GDISC sedan januari 2011, och kommer därmed att inrätta en GDISC-enhet. En prioritering i det praktiska samarbetet under kommande år är att bistå EU-kommissionens och på sikt EASO:s arbete med kapacitetsuppbyggnad för Grekland. Utbildningsprojektet European Asylum Curriculum, EAC, får en allt viktigare roll i medlemsstaterna som ett instrument för kapacitetsuppbyggnad för EU-medlemsstater som har svårt att hantera sina migrationsflöden. EASO har vid sitt första möte beslutat att ta över EAC och diskuterat Greklandsfrågan.

Det arbete som lagts ner i VIS-projektet är ett annat bra exempel på praktiskt samarbete. Det praktiska samarbetet ska vara en naturlig del av vår vardag – både vad gäller asyl- och migrationsfrågor.

I EU-samarbetet behandlas bland annat asylregelverket, anhöriginvandringen, viseringsarbetet och Dublinsamarbetet. Förhandlingarna om nya regelverk går trögt, både vad gäller det gemensamma europeiska asylsystemet och den lagliga invandringen. Arbetet avseende den externa dimensionen av EU:s asyl- och migrationspolitik håller samtidigt på att operationaliseras. Under 2011 börjar sannolikt förhandlingar om nya europeiska fonder, eftersom nuvarande SOLID-program³ sträcker sig till 2013.

¹ European Asylum Support Office

² General Directors' Immigration Services Conference

³ Solidaritet och hantering av migrationsströmmar

Migration och utveckling

Med utgångspunkt i Sveriges politik för global utveckling, PGU⁴, som fastslogs under våren 2008, ska verket engagera sig i det internationella utvecklingssamarbetet. Justitiedepartementet har också stort intresse av frågorna vilket bland annat visas av att en parlamentarisk utredning om cirkulär migration, CIMU, tillsatts⁵ och att en strategi för Sveriges prioriteringar i EU:s globala ansats för migration⁶ har fastställts. Ett ökat fokus på att se möjligheter i laglig migration genom cirkulär migration och utveckling är en tydlig trend i svensk policyinriktning. För verkets vidkommande är också vidarebosättning av intresse även i ett utvecklingsperspektiv. Sedan 2008 ska beslut kring Migrationsverkets insatser alltid utgå från ett fokus på nytta/mervärde, specifika länder, ämnen och kompetens/resurser.

Organisation och samordning

VO EIS⁷ ansvarar för att enhetlighet och verksnyttas säkerställs i det europeiska och internationella samarbetet. Detta sker genom månatliga möten och stående avstämningspunkter i ISG⁸ och genom fastställda rutiner i en internationell handbok som publiceras på Verksnätet.

ISG är verkets centrala beredningsorgan för internationella frågor. ISG ska särskilt behandla:

- Nya och fortsatta projekt inom det internationella utvecklingssamarbetet.
- Viktigare EU-frågor av betydelse för verkets löpande verksamhet.
- Frågor i det löpande operativa arbetet som har en nära koppling till och särskild betydelse för utvecklingen av verkets internationella arbete och relationer.
- Verkstäckande rutiner för den internationella verksamheten samt vidareutvecklandet av den internationella handboken.
- Uppdatering och revidering av denna internationella strategi.

⁴ Regeringens skrivelse 2007/08:89

⁵ Kommittén för cirkulär migration och utveckling, som presenterade sitt delbetänkande SOU 2010:40 i maj 2010. Slutbetänkandet kommer 31 mars.

⁶ Global Approach to Migration, nedan GAM respektive GAM-strategin

⁷ Verksamhetsområde Europeiskt och internationellt samarbete

⁸ Internationella strategigruppen

Övergripande prioriteringar

Verkets vision – ”Ett Sverige som med öppenhet tar tillvara den globala migrationens möjligheter”

I enlighet med verkets vision ska verket vara en ledande aktör inom EU och internationellt. Verkets arbete ska också bidra till en ökad medvetenhet om sambandet mellan migration och utveckling. Verket ska i det europeiska och internationella samarbetet ha ett förhållningssätt som stödjer visionen. Arbetet ska följa metoden lean där principerna om ständiga förbättringar och respekt för människan är vägledande. Ett viktigt fokus i detta arbete är att korta handläggningstiderna i mottagningssystemet.

Särskilt prioriterade frågor

Det praktiska samarbetet genom EASO och GDISC, cirkulär migration och vidarebosättning är särskilt prioriterade frågor.

Internationella förhandlingar och möten prioriteras enligt följande:

1. EASO och GDISC
2. EU-samarbetet
3. IGC
4. Nordiska Utlänningsutskottet
5. Övrigt internationellt samarbete

UNHCR och IOM är prioriterade samarbetsorganisationer, bl.a. i det löpande operativa arbetet. Verket ska fortsätta sin täta dialog med UNHCR och IOM både i praktiskt samarbete och vid möten.

Generaldirektörernas europeiska samarbete – GDISC

GDISC har viktig roll i det praktiska samarbetet

Under 2011 har verkets generaldirektör tagit över ordförandeskapet i GDISC och en särskild nyinrättad enhet kommer att samordna detta arbete. GDISC har under 2010 befast sin ställning som en viktig aktör i det praktiska samarbetet. Medlemmarna i GDISC styrgrupp har under 2010 fortlöpande diskuterat frågor rörande praktiskt samarbete bland annat i syfte att underlätta starten för EASO. Efter EASO:s första styrelsemöte står det klart att GDISC kommer att spela en viktig roll som samarbetspartner till asylkontoret. Föregående ordförandeland, Storbritannien, har tillsammans med Sverige vid första styrelsemötet fått i uppdrag att ta fram en plan för införandet av GDISC-projekten i EASO. Genom Migrationsverkets aktiva deltagande i GDISC skapas en bra plattform för praktiskt samarbete.

Projektverksamheten inom ramen för GDISC

European Asylum Curriculum (EAC)

Migrationsverket är projektledare för ett av de mer långsiktiga och största nu pågående asylprojekten i Europa, som delfinansieras av Europeiska Flyktingfonden. Projektet syftar till att höja kompetensen och kapaciteten hos tjänstemän inom asylprocessen. För att uppnå denna målsättning tas ett komplett utbildningskoncept fram, innehållande material och metoder samt förslag för hur EAC kan införas som utbildningsprogram i medlemsstaterna.

EAC-projektet lyfts av migrationsmyndigheterna i Europa fram som ett viktigt projekt med stor betydelse för harmonisering och för att uppnå ett gemensamt europeiskt asylsystem. Vid EASO:s första möte beslutades om ett varsamt övertagande av EAC. Fram till dess ett övertagande kan ske sköts förvaltningen av de färdiga utbildningsmodulerna av Migrationsverket.

Interpreters pool

Inom projektet tas metoder för utbyte avseende tolkresurser fram. Utbytet är i likhet med EAC ett praktiskt verktyg i det dagliga arbetet för europeiska asylmyndigheter.

Strategi för verkets arbete med GDISC

- Huvudsyftet med verkets deltagande i GDISC är att stödja ett utökat praktiskt samarbete. Fokus är på praktiska åtgärder, inte nödvändigtvis mellan samtliga GDISC-länder samtidigt.
- En särskild GDISC-enhet som ska samordna ordförandeskapsarbetet inrättas under 2011.
- Under inledningen av ordförandeskapet i GDISC bör bilaterala samtal med andra medlemmar i GDISC:s styrelse hållas.
- Som ordförande har verket ett särskilt ansvar för GDISC:s långsiktiga utveckling. En viktig fråga för GDISC är hur organisationen kan stödja EASO under dess uppbyggnadsskede. Överföringen av viktiga GDISC-projekt, främst EAC, är också prioriterad.
- GDISC:s mandat är vidare än EASO:s, och det är viktigt att GDISC arbetar med alla aspekter av asyl- och migrationsfrågorna.

Verkets EU-engagemang

Lagstiftning och praktiskt samarbete för att uppnå ett gemensamt europeiskt asylsystem

Under det svenska EU-ordförandeskapet hösten 2009 antogs det s.k. Stockholmsprogrammet⁹. Där anges att det gemensamma asylsystemet med en gemensam asylprocedur ska vara inrättat till år 2012. Det kan dock konstateras att förhandlingarna om asylpaketet (d.v.s. ny Dublinförordning och reviderade mottagande-, asylprocedur- och skyddsgrundsdirektiv) går trögt, bland annat på grund av medlemsstaternas olika syn på solidaritetsfrågor.

Detta har lett till att fokus alltmer hamnat på praktiskt samarbete för att uppnå harmoniserade system. Den viktiga roll som EASO kommer att spela i genomförandet av det EU-gemensamma asylsystemet understryks också. Stödkontorets arbete är av direkt betydelse för Migrationsverket eftersom det rör praktiskt samarbete, samt då generaldirektören är svensk styrelseledamot. Viktiga prioriteringar i EASO är övertagandet av EAC och landinformatiportalerna. Vidare kommer EASO på sikt sannolikt att få en viktig roll i att stödja länder utsatta för särskilt tryck, exempelvis Grekland.

Ökade möjligheter till legal migration

Under senare tid har Sverige haft ett politiskt fokus på frågor rörande arbetskraftsinvandring. Även på EU-nivå har flera direktiv om arbetskraftsinvandring föreslagits, dock går förhandlingsarbetet trögt även här. Direktivförslagen är tämligen restriktiva och motsvarar inte det generösa system som finns i svensk lagstiftning sedan arbetskraftsinvandringsreformen 2008.

Det är viktigt för verket att arbeta internationellt med praktiskt samarbete rörande arbetskraftsinvandring och andra sätt att stärka den legala migrationen till landet. Det kan dock konstateras att Sverige bland medlemsstaterna är ganska ensam i att vilja undvika kategorisering av olika arbetstagare och att vilja ha ett generösare system. Frågan är viktig för verket och ska därför följas noga.

Den externa dimensionen av EU:s asyl- och migrationspolitik

År 2005 antogs GAM, som är vägledande för unionens arbete med den externa dimensionen av asyl- och migrationspolitiken. Arbetet har på senare tid kommit att operationaliseras alltmer. Justitiedepartementets GAM-strategi listar som

⁹ Ett femårsprogram för rättsliga och inrikes frågor på EU-nivå

centrala frågor bland annat cirkulär migration, vidarebosättning, regionala skyddsprogram samt migration och utveckling. Vikten av arbetet med att genomföra den övergripande strategin för migration betonas också i Stockholmsprogrammet. Verket ska fortsätta att bevaka dessa frågor.

Viseringsfrågor i fokus

Frågor rörande viseringar kommer att vara i fokus under 2011. Viseringskodexen kommer att börja tillämpas i Sverige vilket bland annat leder till att viseringsbeslut blir överklagbara. Vidare kommer VIS-utrullningen förhoppningsvis att ta fart på allvar efter några år med ständiga förseningar. Det svenska VIS-projektet som leds och samordnas inom CUP¹⁰ har en viktig roll både på nationell och på europeisk nivå.

Effekterna av viseringsfriheten i Serbien har påverkat Migrationsverket under 2010 även vad avser asylprövning. Ett oväntat stort antal sådana ärenden har rört personer från Serbien. Av denna anledning är det av särskild vikt att noga följa förhandlingar om viseringslättnader.

Ekonomiska konsekvenser av förhandlingar

EU-förslag har ofta stor betydelse för verkets arbete. Det är därför viktigt att tidigt analysera även de ekonomiska konsekvenserna av EU-förslag, för att verksamheten ska kunna planeras långsiktigt. Sådana beräkningar kan också vara viktiga i förhandlingsarbetet. Arbetet ska ske i samarbete mellan VO EIS och VOS PoS¹¹, samt övriga berörda verksamhetsområden enligt rutiner som slås fast i Internationella handboken.

EU-fonderna

Under programperioden 2008 – 2013 förvaltas Europeiska flyktingfonden III och Europeiska Återvändandefonden av fondenheten inom VO EIS. Under perioden 2011-2012 fortgår programarbetet i enlighet med fondernas regelverk och fastställda rutiner.

Även under 2011 är det viktigt att fortsätta bevaka frågan om redovisningar av de s.k. vidarebosättningsmedlen i flyktingfonden. Detta gäller både frågan om kvaliteten på den årliga prognosen av vidarebosatta och EU-kommissionens krav på årlig redovisning av faktiskt vidarebosatta. Samarbete med kommissionen och berörda medlemsstater om dessa frågor är viktigt. VO AP¹² och VO EIS ska fortsätta samarbeta för att finna en långsiktigt hållbar och fungerande lösning.

¹⁰ Centrala Utvecklingsprojekt, en funktion inom Migrationsverket som samordnar t.ex. VIS och e-migration.

¹¹ Verksamhetsområde Planering och styrning

¹² Verksamhetsområde Asylprövning

Under perioden inleds även arbetet inför nästa programperiod. Hösten 2010 har en fördjupad analys av behovet av revidering av de fleråriga programmen för de båda fonderna genomförts. Analysen utgör även ett underlag i arbetet med att ta fram fondprogram för nästa programperiod. Fondförvaltningens engagemang i arbetet med ett framtida fondregelverk inleds redan under 2011 och beräknas intensifieras under 2012. VO EIS ska under perioden aktivt bevaka vad som händer inom EU på detta område och föra en dialog med berörda nationella intressenter avseende nästa programperiod.

Strategi för verkets EU-arbete

- Verket ska medverka aktivt till att det praktiska samarbetet både avseende asyl- och migrationsfrågor utvecklas inom EU. Arbetet i stödkontoret EASO är ett viktigt forum för praktiskt asylsamarbete. Under EASO:s uppstartsfas är övertaget av EAC särskilt viktigt att bevaka.
- Verket ska delta aktivt i arbetet med att bistå Grekland med olika former av kapacitetsuppbyggnad inom asylprövning och mottagandeverksamhet samt genom EAC-utbildning.
- Verket ska arbeta för att frågor som rör hela asylprocessen, från ansökan och kapacitetsuppbyggande inom mottagandet till domstolsprocesser och återvändande, finns med i EASO-arbetet.
- Verket ska fortsätta att vara aktiva i förhandlingsarbetet i EU. Verket ska bland annat tillsammans med andra svenska intressenter aktivt delta i förhandlingsarbetet rörande nya SOLID-program. Verket ska vidare arbeta aktivt inom SOLID-kommittén med utvecklingen av nuvarande EU-fonder.
- Verket ska göra ekonomiska kalkyler och konsekvensanalyser i relation till olika EU-förslag.
- Verket ska på ett sätt som stödjer dess uppdrag arbeta med att genomföra EU:s globala ansats för migration.

Internationellt utvecklingsamarbete – migration och utveckling

Sveriges politik för global utveckling

Regeringen överlämnade skrivelsen Sveriges politik för global utveckling, PGU, till riksdagen den 17 mars 2008. För att omsätta utvecklingspolitiken i praktiken identifierar regeringen sex globala utmaningar som centrala för att nå målet om att bidra till en rättvis och hållbar global utveckling, och där Sverige har möjlighet att bidra på ett effektivt sätt. En av dessa är migrationsströmmar, som i sin tur delas in i tre fokusområden:

- *Arbetskraftsinvandring till Sverige och EU (Målet är att öka utvecklingseffekterna av arbetskraftsinvandring till Sverige och EU.) Begreppet cirkulär migration är en viktig komponent i det arbetet.)*
- *Skydd och varaktiga lösningar för flyktingar (Målet är varaktiga lösningar på skyddsbehövandes situation, såsom vidarebosättning, lokal integration eller frivillig återvandring)*
- *Remitteringar och återföring av kunskap till utvecklingsländer*

Cirkulär migration

Kopplingen mellan migration och utveckling är central i verkets PGU-arbete. Bland annat har verket har på senare tid alltmer börjat titta på utvecklingseffekter av arbetskraftsinvandring, cirkulär migration och vidarebosättning. Frågor rörande migration och arbetskraftsinvandring hänger nära samman med frågeställningar kring global utveckling och cirkulär migration. Under 2010 inrättades CIMU, som fick i uppdrag att identifiera vilka faktorer som påverkar migranternas möjligheter att röra sig mellan Sverige och sina ursprungsländer, samt analysera hur ökad rörlighet kan bidra till utveckling i migranternas ursprungsländer samt ge positiva effekter i Sverige. Kommittén ska också redovisa vilka förutsättningar som i dag finns för cirkulär migration till och från Sverige. Verket deltar genom en expert i utredningen. Kommittén lämnar sitt slutbetänkande i mars 2011.

Cirkulär migration och synsättet som präglar Sveriges uppfattning om cirkulär migration är innovativt och stämmer väl överens med verkets vision om ett Sverige som med öppenhet tar tillvara den globala migrationens möjligheter. Ett prioriterat område för Migrationsverket är därför att hitta sätt att praktiskt arbeta med cirkulär migration, antingen i projektform eller på annat sätt. Ett sådant arbete blir också en naturlig del i PGU-arbetet.

Migrationsverket ska genom arbetet bidra till att skapa en ny syn på migration som ett positivt och utvecklingsfrämjande fenomen. Det är viktigt att bygga system som ser människans möjligheter och som inte sorterar människor efter de tillståndsgrunder de har i sina uppehållstillstånd.

Det finns en stor potential i arbetskraftsinvandring och annan legal migration. Det är viktigt att stärka legal migration av många skäl, både migranternas utsatta situation och Sveriges framtida behov av migranter. Även UNHCR har börjat titta på om legal migration, vid sidan av vidarebosättning, kan användas som instrument för personer i utdragna flyktingsituationer. Detta arbete är av intresse även för verket. IOM och UNHCR kan här vara viktiga samarbetspartners, liksom svenska aktörer såsom Arbetsförmedlingen.

För att stärka arbetet med den cirkulära migrationen krävs ett nytänkande beträffande finansiering. Olika samarbetspartners, både nationella och internationella, kan vara aktuella. Enligt Justitiedepartementets GAM-strategi bör Migrationsverket bidra till att höja aktivitetsgraden vad gäller informationshämtning om EU-kommissionens arbete med de regionala skyddsprogrammen, inklusive de finansiella instrumenten.

Annat övergripande arbete med migration och utveckling

Ett forum som lyfts fram i Justitiedepartementets GAM-strategi är GFMD¹³, där över 150 stater från hela världen årligen möts och diskuterar hur man bäst kan främja migrationens utvecklingseffekter. Forumet kommer att hållas i Sverige år 2014.

Verkets internationella projektverksamhet

VO EIS har, enligt arbetsordningen, det övergripande ansvaret för PGU-arbetet och hanteringen av internationella projekt om inte annars särskilt har beslutats. Mer detaljerade riktlinjer för hur utvecklingsamarbete ska väljas ut och bedrivs finns i verkets internationella handbok.

För närvarande består verkets internationella arbete av följande projekt:

EAC

Se avsnittet om GDISC.

Stöd till Grekland

Verket har av Justitiedepartementet beviljats finansiering av en förstudie om möjligheterna att införa EAC i Grekland. Inom ramen för projektet

¹³ Det globala forumet för migration och utveckling

ska ett nära samarbete med Grekland, UNHCR och andra medlemsstater sökas.

VIS

VIS-projektet har i uppdrag att införa Visa Information System för svensk del. Migrationsverket arbetar aktivt med frågorna både på nationell och på europeisk nivå. Arbetet är mycket viktigt också i verkets utvecklingsarbete och har klara samband med bl.a. e-migration.

Söderköpingsprocessen

Sedan processen inleddes 2001 har projektet löpt i olika faser och med olika finansiering. Under perioden oktober 2010 till juni 2011 står Utrikesdepartementet för finansieringen. För närvarande är Moldavien, Ukraina och Vitryssland målländerna och arbete pågår med att utvidga dessa till att även omfatta de tre sydkaukasiska länderna Armenien, Azerbajdzjan och Georgien. Under 2010 blev Sverige medlemsland i processen och kommer under 2011 att inneha det roterande ordförandeskapet.

Fokus för arbetet inom Söderköpingsprocessen under det kommande året är bl.a. fortsatt arbete med att vidareutveckla processen i dess nya form som ett regeringslett samarbete. Samarbetet kommer som tidigare att bedrivas genom tematiska seminarier och workshops, möten mellan de nationella samordnarna, högnivåmöte m.m. Ett särskilt fokus är att försöka införliva processen i det Östliga partnerskapet, bl.a. för att finna ett närmare samarbete mellan de olika samarbetsprocesserna i den östra regionen samt komplettera partnerskapet med kunskapsöverföring och kapacitetsutveckling rörande asyl-, skydds- och migrationsfrågor. Internationellt arbete österut är prioriterat i GAM-strategin vilket innebär att Söderköpingsprocessen är ett viktigt PGU-verktyg.

ERPUM

Projektet, som leds av Migrationsverket, syftar till att hitta nya metoder för samarbete kring ensamkommande barn. ERPUM-projektet, som har beviljats finansiering av Europeiska Återvändandefonden, ska arbeta fram och genomföra olika modeller för ett humant och ordnat återvändande för barn som har lagakraftvunna avslagsbeslut.

Övriga projekt

Verket deltar även i två europeiska landinformationsprojekt, samt har gått med på att ingå som partner i två belgiska projekt varav ett, EPRA, syftar till att bygga nätverk mellan europeiska myndigheter för mottagande av asylsökande, och det andra är en samarbetsplattform för återvändande och reintegreringsavtal.

Strategi för verkets arbete med internationellt utvecklingssamarbete

Migrationsverkets utvecklingssamarbete ska, med utgångspunkt i de generella kriterier som fastslagits i Migrationsverkets internationella strategi för 2009/2010, under 2011 utgå från följande kriterier:

- **Ämnesfokus:** Verket prioriterar insatser som innehåller element med tydlig koppling till kapacitetsstöd till länder utsatta för särskilt tryck (särskilt fokus på Grekland), cirkulär migration, vidarebosättning, arbetskraftsinvandring, insatser rörande mottagande eller återvändande och ensamkommande barn, samt insatser som rör utbildning där konceptet EAC kan användas. Också insatser som syftar till att öppna upp lagliga migrationskanaler för personer som befinner sig i utdragna flyktingsituationer ska prioriteras. Flera av dessa ämnen är också prioriteringar i GAM-strategin, vilket särskilt bör beaktas när utvecklingsprojekt väljs ut. Här ingår också satsningarna på att göra Söderköpingsprocessen till ett verktyg i arbetet österut.
- **Nytto- och mervärdesfokus:** Verket prioriterar samarbete med länder och internationella organisationer där kapacitetsutvecklingsinsatser kan skapa goda förutsättningar för en utveckling av verkets verksamhet och där verkets arbete kan komplettera andra insatser.
- **Landfokus:** Verket prioriterar insatser i de fem länder från vilka flest asylsökande kommer, eller om det är mer ändamålsenligt, de fem länder till vilka flest personer ska återvända. Grekland (eller andra EU-medlemsstater utsatta för särskilt tryck) är också prioriterat.
- **Kompetens- och resursfokus:** Verket prioriterar insatser där verket besitter speciell kompetens och expertis eller där ett deltagande kan leda till ökad kompetens och kunskap för verket. Deltagande i internationellt utvecklingssamarbete räknas normalt som kompetenshöjande för verkets personal och ingår som en möjlig aktivitet i verkets kompetensutvecklingsprogram.
- För att kunna bedriva och finansiera insatser som har koppling till arbetskraftsinvandring likväl som cirkulär migration ska Migrationsverket etablera samarbeten med andra intressenter.

Samarbetet med UNHCR, IOM och IGC

UNHCR

Migrationsverket för en kontinuerlig dialog med UNHCR i olika frågor och deltar sedan 2008 aktivt i framtagande av EXCOM:s¹⁴ slutsatser.

UNHCR är en mycket viktig aktör när det gäller vidarebosättning. Migrationsverket har goda kontakter med UNHCR, och innehade under juli 2009 – juli 2010 ordförandeskapet i ATCR/WGR¹⁵. I detta viktiga forum diskuteras ökad strategisk användning av vidarebosättning, som om den används i kombination med till exempel utvecklingssamarbete kan ge än mer positiva effekter. Verket ska fortsätta att delta aktivt i ATCR och stödja UNHCR:s arbete bl.a. genom att marknadsföra vidarebosättning. Vidare bör verket fortsätta dialogen med UNHCR om andra asylrelaterade frågor som t.ex. återvändandefrågorna.

IOM

IOM genomför ett brett spektrum av aktiviteter, bl.a. transporter av återvändande flyktingar och migranter, konfliktförebyggande åtgärder, program mot människohandel och rent humanitära insatser. Under 2009/2010 har verket ingått flera nya avtal med IOM med insatser på återvändandeområdet (t.ex. återetableringsstöd, reintegreringsarbete i Afghanistan och, Irak). Verkets resurser måste alltid användas så effektivt som möjligt vilket ska beaktas även när eventuella framtida avtal om samarbete tas fram.

Sedan 2008 genomförs årliga bilaterala samtal mellan verket och IOM. Dessa samtal har gett goda resultat. Stöd i samband med återvändande och praktiskt samarbete vad gäller vidarebosättning är prioriterade samarbetsfrågor med IOM och behandlas i dessa samtal.

IGC

IGC¹⁶ kan ses som ett serviceorgan för de deltagande staterna. Organisationen tar fram statistik och uppgifter om de deltagande staternas lagstiftning och praxis. Två möten på högre tjänstemannanivå äger rum varje år, Mini Full Round i december och Full Round i maj. USA är ordförande fram till juni 2011 då Tyskland tar över.

Värdet av IGC-samarbetet är att det även omfattar länder utanför EU. Landinformationsenheten utnyttjar regelbundet möjligheten till snabbt utbyte av information. Det statistiska materialet som tas fram håller en hög standard och är sammanfattat och klart av sekretariatet. IGC har därför betydelse i verkets analysarbete. Samtidigt finns flera fora som bidrar till att stärka analyskapaciteten, och det är därför viktigt för verket att bevaka tendenser till dubbelarbete och suboptimeringar som kan uppstå när flera internationella organ arbetar med samma frågor.

Strategi för samarbetet med IOM, UNHCR och IGC

- Verket ska fortsätta sin aktiva dialog med UNHCR och IOM vad avser det tekniska samarbetet, bl.a. genom årliga bilaterala samtal mellan verkets och de två organisationernas ledning. Nya åtaganden mellan organisationerna och verket ska alltid beredas i ISG.
- Vidarebosättning och återvändande, bl.a. humanitära aspekter på återvändande med tvång, är prioriterade frågor i kontakterna med IOM och UNHCR.
- Verket ska fortsätta att delta i arbetet med UNHCR:s slutsatser från exekutivkommittén (EXCOM).
- Verket ska delta aktivt, resurseffektivt och strukturerat i IGC-samarbetet. IGC ska utnyttjas för analys och praktiskt samarbete.

¹⁴ Exekutivkommittén

¹⁵ UNHCR:s globala trepartsconsultationer om vidarebosättning

¹⁶ Intergovernmental Consultations on Asylum, Refugee and Migration Issues

Det nordiska samarbetet

Verkets deltagande i det nordiska samarbetet
Verket deltar i två nordiska samarbetsforum, NU¹⁷ och NSHF¹⁸. NU är ett forum för de nordiska ländernas migrationsmyndigheter medan NSHF är ett samarbete på departements- och ministernivå. Det är viktigt att säkerställa att det nordiska samarbetet fokuserar på frågor som kan vara av mervärde för det dagliga arbetet i verket och inte överlappar frågor som behandlas i EU eller andra viktiga samarbetsfora som GDISC. Det nordiska samarbetet ska vara ett komplement. Samråd om viktiga nordiska frågor som är av betydelse i EU och Schengenarbetet kan med fördel ske i anslutning till olika EU/Schengen-möten då det finns ett faktiskt behov.

Ur ett strategiskt nyttoperspektiv bör verkets deltagande i nordiskt samarbete ställas mot vårt prioriterade engagemang i EASO och GDISC. Det är vidare självklart att NU-arbetet bör prioriteras före arbetet i NSHF.

Strategi för verkets nordiska samarbete

- Det nordiska samarbetet ska fokusera på frågor som inte behandlas i övriga internationella fora och där det finns en särskild nordisk aspekt.
- Samråd inför viktigare möten inom EASO och GDISC bör, då det är lämpligt, ske inom ramen för NU.
- Dubbelarbete i förhållande till det som görs i andra fora såsom EASO och GDISC ska undvikas.
- Verket ska driva frågor om vidarebosättning inom det nordiska samarbetet.
- Verkets engagemang i NSHF behöver renodlas och riktlinjer behöver fastställas i samråd med Justitiedepartementet.
- Bilaterala nordiska kontakter uppmuntras men samråd ska ske med VO EIS.

---

¹⁷ Nordiska Utlänningsutskottet

¹⁸ Nordiska samrådsgruppen på hög nivå för flyktingfrågor

Samverkan med andra internationella organisationer

ICMPD

Från juni 2010 har Justitiedepartementet ånyo tagit på sig rollen som representant för Sverige i ICMPD:s¹⁹ styrgrupp. ICMPD beskrivs också i GAM-strategin. För verkets vidkommande har ICMPD under lång tid mest haft en roll i vissa internationella projekt, och det har konstaterats att projektverksamheten under senare år inte haft någon stor strategisk nytta för verket. Mot bakgrund av verkets starka fokus på frågor om praktiskt samarbete, där GDISC och EASO prioriteras, bedöms utrymmet att arbeta med ICMPD i operativa frågor under 2011 vara begränsat.

ICMPD fungerar som sekretariat i två processer; Building Migration Partnerships (BMP) och Budapestprocessen. Båda dessa framhålls i GAM-strategin. Verket har under senare år inte deltagit i arbetet med processerna. Med tanke på verkets roll i Söderköpingsprocessen kan det dock vara rationellt att under 2011 bevaka utvecklingen i processerna med målsättningen att motverka dubbelarbete och suboptimering i olika regionala processer. Kontakter som är viktiga för Söderköpingsprocessen kan möjligen också knytas på möten i BMP och Budapestprocessen.

Frivilligorganisationer

Kontakter med frivilligorganisationer hanteras av verkets temagrupp för samverkan med frivilligorganisationer som Rättslig styrning ansvarar för. När det gäller deltagande i internationella möten m.m. i dessa organisationer gäller dock de riktlinjer som anges i detta strategidokument.

ENARO

ENARO är ett nätverk för utbytestjänstgöring kring mottagningsfrågor för några europeiska länder. Nätverket har funnits i 10 år och vid 10 årskonferensen i mars 2008 enades delegaterna att ENARO ska fortsätta vara ett informellt och opolitiskt nätverk av praktiker. VO Mo representerar verket i ENARO. Nätverket är viktigt att bevaka då det har en nära koppling till EPRA-projektet.

Fördjupad information om verkets internationella arbete

Internationella handboken

Den internationella handboken, fastställd under våren 2009 och uppdaterad i juni 2010, fastställer

verkets rutiner för det internationella arbetet. Där finns också mer detaljerad information om organisationer och arbetsgrupper än vad som ryms i denna strategi. Handboken ska fortlöpande uppdateras och utvecklas beroende på omvärldsförändringar. Handboken är ett viktigt verktyg för att säkerställa enhetlighet och verksnytta och ska finnas på verksnätet. Information om verkets deltagande i EU-arbetet finns också på verksnätet.

Prognoser

VO EIS utarbetar prognoser om både EU-samarbetet och övrigt internationellt samarbete som utgör underlag för analyser om framtiden. I prognosarbetet görs dels en allmän bevakning på migrationsområdet och arbetet i olika internationella fora, dels en analys för vilka frågor som kommer att bli aktuella de närmsta åren.

Migration och utveckling

I skrivelsen Migration och utveckling 2010 som lämnades till regeringen i mars 2010 finns mer detaljerad information och överväganden om Migrationsverkets framtida arbete med internationella utvecklingsfrågor.

---

¹⁹ International Centre for Migration Policy Development

